

Η ΑΝΕΚΔΟΤΗ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ

[Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἱταλικοῦ καὶ ὑποσημειώσεις τοῦ κ. Χαροῦ. Ἀντωνίου. Οὐδείς ἔχει δικαίωμα ἀναδημοσιεύσεως τῆς καὶ ἐκδόσεως ἐκτός τοῦ μεταφραστοῦ.]

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἦμωνα π. γ. ὁ πρῶτος, πού δὲν ἐδέχθηκα ἐπισκέψεις τὴν ἄλλην ἡμέρα τοῦ γάμου μου. Σύμφωνα μετ' τὴν τοπικὴ συνήθεια, ἤμουν ὑποχρεωμένος ἐξείναι τὴν ἡμέρα, μολὶς σηκώθηκα ἀπὸ τὸ κρεβάτι, καὶ τὸ πολὺ-πολὺ ἀπὸ τῆς 9 τοῦ πρωῖ, νὰ κάθωμαι σ' ἕνα σοφά καὶ νὰ μείνω ἐκεῖ, συντροφιά μετ' τῆς γυναῖκά μου, ἐκθεμένος μέχρι πού νὰ περάσῃ τὸ μεσημέρι, γιὰ νὰ δεχθῶ τὰ συγχαρητήρια ὄλων τῶν ἀνθρώπων τοῦ τόπου, νὰν τοὺς βλέπω νὰ φιλεῖναι νὰ σοκολάτα, ὡ ἀκούω τῆς συνομιλίης τους, κ. τ. λ.

Εἰς τὸ ἐξῆς ὁμῶς πρέπει νὰ μιλῶ στὸν πληθυντικόν. Ἦμαστέ οἱ πρῶτοι, πού τοῖμαζαμε, τὴν πρώτη φορὰ, πού βγήκαμ' ἔξω, νὰ γυρίσωμε στὸ σπίτι ἀπὸ τὸν ἴδιον δρόμον καὶ νὰ βαδίσωμε μετ' ἡμῶν καυονικόν' γιὰ νὰ ὑποταχθῶμε στὲς παράδοσις, θὰ ἤμαστέ ὑποχρεωμένοι νὰ γυρίσωμε ἀπὸ διαφορετικὸν δρόμον καὶ νὰ βαδίσωμε μετ' ἡμῶν ἄλλο, γιὰ νὰ δώσωμε καιρὸς, στὰ παρεθῆρα ὡ ἀνοῖξουν διαπλάτα, καὶ στους διαβάτες νὰ κοιτάξουν τὸ νέο γεῦμα. Ἦμαστέ οἱ πρῶτοι, πού ἐνίψαμε τὰ παιδιά μας ἀμέσως, ἀμα γεννηθήκαμ, πού δὲν τὰ δέσαμε στὰ στήθημα, οὐν τῆς Αἰγυπτιακῆς μοῦσης, οἱ πρῶτοι, πού χτενίσωμε τὰ κεφάλαια τους, γιὰ νὰ μὴν ἀφήσωμε νὰ σχηματισθῇ ἐκεῖ ἡ συνηθισμένη ρυτίση κόρα, οἱ πρῶτοι, πού ἐκόψαμε τὰ μαλλιά τῶν χοριταῶν μας, ὅστε νὰ γίνουν μικρὰ καὶ οἱ πρῶτοι, πού τὰ νύσασαμε φορεῖματα κοντὰ μέχρι τὴν νεανικὴν ἡλικίαν.

Ἡ γυναῖκα μου ἔδειξε στὲς ἄλλες Κυρίες τῆς χώρας (1), πὼς μὰ Κυρία ἤμπορεῖσε νὰ πῆναι προσημοκτικὸς τὰ μαγαζιά, γιὰ ν' ἀγοράσῃ φορεῖματα. Πρῶτηρεα ὁ ἤμπορος ἔπρεπε ὄλο νὰ στέρησῃ τὸ σπίτι τοῦ πελάτη του. Ἀργότερα ἀτάθηκα ἐπίσης ὁ πρῶτος, πού πῆρα τὰ χοριταῖα μου μαζὶ μου στὸν περίπλετο, ἐνὼ κανένας πατέρας τότε δὲ θὰ καταδεχόταν νὰν τὸν κάμῃ (2). Αὐτῆς οἱ παραβάσις κ' ἄλλες παρομοίης ἀπὸ τῆς σερατῆς γιὰ τὸ ἄπειρο παρελθόν τους συνήθειης, μού ἐπίτρεψαν νὰ προβλέρω πὼς μὰ μέρα θ' ἀφορίζομαι.

Ἦμουν ἀκόμα νεόγαμπρος, ὅταν ἕνας εὐγενὴς χοραίτης (3) ἀποφάσιζε νὰ δώσῃ χορὸν. Ἦμαστέ μετὰ τὸν προσκαλεσμένον. Μιά ὄλα, μετ' Κυρίες καθισμένης ὀλογοῖται, ἀρετὰ μαζυὰ ἀπὸ τὸν τοῖχο, γιὰ ν' ἀφήσουν διόδον στους ὑπηρετῆς τῶν προσκαλεσμένων καὶ στὲς γυναῖκες τῆς γειτονιάς, στὲς ὀλοτες, φαίνεται δὲ μποροῦσαν ν' ἀρνηθῶσιν τὴν ἐσιδοδ σ' αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὸ θέατρο. Οἱ Κύριοι, ἀποτραβήθημεν σ' ἄλλα διαμερίσματα κ' ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ τῆς φιλοφρόνησις, πού ἀπαιτεῖ τὴν παρουσία τοῦ ὄραίου φύλου, περνοῦσαν εὐχάριστα τὴν ἐσπερίδα, κανίζοντας καὶ πέρνοντας παγωτὰ κ' ἄλλα ἀναψυκτικὰ, ἀπὸ τὰ ὀποία λίγο ἢ ἵποτε ἔμενε γιὰ τῆς Κυρίες. Ἰδοὺ ἡ σκιαγραφεὶς τῆς ἐσπερίδας αὐτῆς. Δὲ θέλω νὰ μιλῶ σὲ λεπτομέρειης καὶ ἴσως δὲ θὰ μεροῦσα νὰν τὸ κάμω, γιὰτι, ἀηδιασμένος ἀπὸ χαχαχτήρα μ' αὐτὴ τὴν γιορτὴ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς, ἐβγήκα πολὺ γρήγορα, χορὴς νὰ σεφθῶ σὲ πού καθόλου θεαχικὸν μέρος ἀφῆκα τὴν γυναῖκα μου' ἔφυγα μετ' τὴν ἰδέαν μόνον νὰ γυρίσω νὰ τὴν πάσω.

Ἐγώριασα πραγματικῶς ἔπειτ' ἀπὸ λίγο κ' ἐξακοίβισα πὼς δια εἶχαν μείνει στὴ θέση τους: οἱ Κυρίες ἀπομονωμένης στὴ σάλατος, κ' οἱ ἄνδρες στὸ ὀλόλοπο τοῦ σπιτοῦ, ὅπως καὶ πρῶτηρεα. Ἐπτα τῆς Κυρίες ἀπομονωμένης, γιὰτι τὸ πλακόστρωτο σ' ἄλλα διαμερίσματα, σκεπασμένο μ' ἀποτίγαρα καὶ φτυσιῆς, ἔκανε τὸ σπίτι ἐκτεταμένο τέλημα, ὄχι μόνον ἀηδιαστικόν, ἀλλ' ἀκόμα κ' ἐπικίνδονον γιὰ τῆς Κυρίες.

Ἐβγήκαμ' ὅστερ' ἀπὸ μιὰ στιγμὴ ἀπ' αὐτὴ τὴν γιορτὴ ἡ γυναῖκά μου ὀρκισθῆκε πὼς αὐτὴ θὰ ἦταν γι' αὐτὴν ἡ πρώτη καὶ τελευταία φορὰ, πού θὰ ἔμενε τὸ Ληξῶν κ' αὐτὸ ἔγινε.

Ὁ κ. Whittingham (4) θὰ εἶπῃ ἴσως, ὅς δευτερεα πραγματεία του περὶ τῶν Ἰονίων νησιῶν (5) πὼς αὐτὰ εἶναι ὑπερβολῆς. Ἀλλὰ δὲ θέλω νὰ μετρίω τὰ πράγματα, γιὰ νὰν τὰ καταστήσω πιστευτὰ: Ὁ Κύριος Whittingham δὲν ἐγνώριζε τοὺς ἀνθρώπους τὴν Κεφαλονιά, παρὰ στὸ σαλόνι του κ' ἔβλεπε τὰ δικὰ τους, κ' ὁ ἀνθρώπος τοῦ σαλονιοῦ δὲν εἶναι ὁ ἀνθρώπος, πού ἀκριβῶς λέω. Ὅ,τι περιγίγφο, χρονολογιετὰ ἐδῶ καὶ εἰκοσι χρόνια, καὶ εἰκοσι χρόνια φέρουν μεταβολῆς σ' ἐναντὸς τοῦ, πού, σὲ μιὰ τρομερὰ διαβατικὴν ἐποχὴ, δὲν ἔχει νὰ κάμῃ ἀνακάλυψις, οὔτε καὶ τόσο λίγο νὰ μιμηθῇ, παρὰ μόνον ν' ἀφήνεται νὰ παρασέρνεται ἀπὸ τὸν παγκόμιον πολιτισμό. (Ἀκολουθεῖ)

ΞΕΝΑΙ ΠΟΙΗΣΕΙΣ

CLAIR DE LUNE

(τοῦ ΒΕΕΤHOVEN)

Μέσ' στὸ κλειστὸ σαλόνι
ἕνα γλυκὸ ἀντιτάξιμα πλανεῖται.
Τὸ πάνω ζωντανιστικὸς στενάζει
κότον ἀπ' τὰ δόλιονα σου χροῖα, ὦ Νίτσα,
Κε' εἶπ' οὐαί κίττασπα ντυμένη
οὐν φάντασμα νὰ ἦσων. — Παῖζε!

Ὡ γλυμῆ, γλυμῆ! Τὸ ἔξω πὼς γρήγορα πεθαίνει
κ' ὅταν ὁ βήχας ὁ φρικτός οὐ βασιλεύει
φείγει ἀφ' τὸ σῶμα τὸ μαυρὸν αἵματομένον.
Ἄν μὸς μίλεις, μὰ παῖζεις
τὸ πρόσωπό σου δὲν θωρῶ, δὲν βλέπω
τὰ ζωτικὰ τὰ μίτια σου
πὸν γίνον γαῖδεμένους πόθους
μ' ὅπου ἐνὰ δίκον φαίνεται
βλέπω τὸ ἄσπρο οὐρὸν σου
τὴ μεταξένια κόμη βλέπω
καὶ κοῦθω τὴν καρδίαν σου, τὴν καρδίαν
στὲς νότες μέσα κοῦθω τὴν, ὦ Νίτσα!

Ἡ μουσικὴ γιὰ τοῦ Μπετόβεν,
ὅταν αὐτὸς τὴν ἔγραφε
τὴ θεϊκὴν αὐτὴ ὁμοιοῖαν
οὐ δὲν ἐξοδῶς, Νίτσα μου, οὔτε κ' ἐγὼ ἐξοδῶς.
Ἄλλ' ὅ,τι πλάθει ὁ μουσικός
ὄλος ὁ κόσμος τ' ἀγκαλιάζει
τῶζε δικὴν τὸν σῶμα του, τῶζε δικὸν τοῦ αἵμα.
Καὶ τώρα περισσότερο ἀπὸ κἀνὲ λέξει
ἡ μουσικὴ αὐτὴ λέει
ὅ,τι ἡ καρδίαν σου ἀκούει. — Παῖζε!

Ψάλλον ἡ νότες ἡ βαθεῖς
τ' ἀπόκομφο ἐρεῖλιο τὸ ὄμορφον κοσμοῦ σου
πὸν ἡ ἀρρώστια κρηνοτριώει
ψάλλον τὴν νεύτη τὴν χροῖαν
πὸν τρέμει μὴν πεθάνει
ψάλλον πὼς εἶσαι οὐζόνος
ψάλλον πὼς μίτια εἶσαι
καὶ τὸ παιδί σου τὸ μικρὸν τὰ πρῶτα λόγια λέγει
γ' αὐτὸ χοριταῖον ἀπ' τὴ ζωῆ.

Ψάλλον ἡ νότες ἡ βαθεῖς
ὅπως ἀφίενε φείγοντας στὸν κόσμο τὴν ἀγάπην
ἐπὸ χοριῶς ἀγάπην ἐγὼ θὰ εἶω...
Νίτσα μου, ἀκόμη εἰκοσι, τοῖντα ἀκόμη χρόνια
θὰ σὲ χορῶμαι στὸν κόσμο μόνῃ!
Ἀφὸ σὲ κοῦζει ὁ ἔρωτας, ὦ, εἶλα, ἔχσο:
κ' ἄφσο ἐμεῖν, πού δὲν μ' ἀγαποῦνε, νὰ πεθάνω
Μὰ δὲν γυρίζεις οὔτε τὸ κεφάλι
Τὸ πρόσωπό σου δὲν θωρῶ, δὲν βλέπω
τὰ ὀνευσιμμένα μίτια σου πὸν γίνον
τοὺς γαῖδεμένους πόθους
κ' ὅπου ἐνὰ δίκον φαίνεται
ἀπ' ἴννο του νὰ τρέμῃ. —
Πέφτω στὴ γῆ γονατιστὴ
τ' ἄσπρο φίλιν σου οὐρὸν
γυναῖκα ἐγὼ ἐὸ τὴ θεὰ
ἐὸ πὸν ἄσπον μίλλεις νὰ πεθίνης.
Καὶ λέγ ἡ νότες ἡ βαθεῖς.

— Σὺ πὸν στὸν κόσμο μένεις
κ' ὅπου ζῆτῆς ἀγάπην
μὴ γίνεις τὸν καιρὸ σου, ἀγάπα!
— Ἀγάπαε ὅποιον πῶσχει ἀπειλιόμενα
εἶπ', ἀδύνατη καὶ μόνῃ
γιὰ τοὺς ἀδύνατους καὶ μόνους
γίνον δυνατῆ, μεγάλῃ
καὶ κίμω ὁ κόνος ὁ θάνατος
ν' ἀνοῖξῃ τὰρο στὸ κορμὶ μου
ὅταν ἡ ἀδύνα σου ἤνῃ
ὅς χίλια κομματῖα μοισασμένη,
καὶ σὲ χιλιεῖς φωτοβόλα άτομα
φίλησ ἀγκαλιζόμενα
ὄσες καρδιῆς στὸν κόσμο μέσα πῶσχομεν.
Ἄγλα!... Ὁ ἔρωτας εἶν' ἄπειρος,
ἀφὸ, ἄπειρη εἶν' ἡ λύπη!...

Μπετόβεν

Σημ. Μεταφ. 1) Χώρα λέει ὁ Λασκαράτος τὸ Ληξῶν. Ἔτσι λέμε ἀκόμα στὴν Ἐργάνην καθε πάλιν.
2) Στὰ χρόνια ἐκείνα ἔχων παλαιὰν ἰδέαν οἱ γονεῖς γιὰ τὰ χοριταῖα. Τὰ θεωροῦσαν πολὺν κατώτερα ἀπὸ τ' ἄγομα. Τὰ σεφοῦσαν ἀπὸ κἀνὲ συναναστροφῆ, ἀπὸ κἀνὲ διασκόδασιν κ' ἀπὸ τὰ γράμματα ἀκόμα. Καὶ σὺν τραπεζῆ, ἀμα εἶχαν ἕνω, δὲν τὰ παρουσῆσαν ποτῆ.
3) Χοραίτης—ὁ κἀκοικὸς τοῦ Ληξῶνιοῦ ἢ τοῦ Ἀργοστολίου.
4) F. Whittingham—Ἄγγλος Συνταγματάρχης, φίλος τοῦ Λασκαράτου, γιὰ τὸν ὅποιο ἔγραψε ὁ Λασκαράτος τὴν αὐτοβιογραφίαν του. Ἔμεινε στὴν Κεφαλονιά ὡς ὀλοσχηρὸς (στρατιωτικὸς διοικητῆς) κ' ἀγαπήθηκε πολὺν ἀπὸ τὸ λαόν.
5) Τὸ ἔργο αὐτὸ τοῦ Whittingham ἔχει τίτλον: Four years in the Ionian islands—χρόνια στὰ Ἴονια νησιά, καὶ τυπώθηκε στὸ Λονδίνον τὸ 1864.